

Regel 286-287 **Nascetur t/m astris**

Dit tekstgedeelte wordt door M. d'Hane-Scheltema als volgt vertaald:

Eens ook spruit een Trojaan uit dat beroemd verleden voort:

Caesar, wiens heerschappij de Oceaan, wiens roem de sterren bereikt.

In de vertaling is de grammaticale structuur van het Latijn niet geheel overgenomen.

- 1p 9 Leg dit uit met betrekking tot **imperium** (regel 287). Ga in je antwoord in op zowel het Latijn als de weergave van **imperium** in de vertaling.
- 1p 10 Noteer het grammaticale gegeven uit het Latijn waarop in de vertaling het woord 'Eens' is gebaseerd.

Regel 292 **Remo cum fratre Quirinus**

- 1p 11 Citeer uit het tekstgedeelte **Hic t/m dicet** (regel 272-277) het Latijnse tekstelement dat inhoudelijk overeenkomt met **Remo cum fratre Quirinus**.

Regel 292-293 **Remo t/m dabunt**

- 1p 12 Leg uit dat dit een goed voorbeeld is van datgene wat beschreven wordt in het tekstgedeelte **Aspera t/m bellis** (regel 291). Ga in je antwoord in op zowel het tekstgedeelte **Aspera t/m bellis** (regel 291) als op het tekstelement **Remo cum fratre Quirinus** (regel 292).

Regel 292-296 **cana t/m cruento**

In dit tekstgedeelte komt tweemaal het stilistisch begrip hypallage voor.

- 1p 13 Citeer van een van deze twee gevallen het desbetreffende Latijnse woord en licht je antwoord toe.

Tekst 2

Regel 840 **zijn voorouders in Troje wreken**

- 1p 14 Leg uit op grond waarvan Vergilius hier het woord **voorouders** gebruikt en vanwege welke gebeurtenis zij gewroken zullen worden. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Regel 842-843 **de beide t/m Libye**

- 1p 15 Noteer de benaming van de oorlogen die in dit tekstgedeelte bedoeld worden. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Regel 836-846 **Hij** t/m **redt**

De Romeinse geschiedenis kan in drie periodes verdeeld worden op basis van de staatsvorm.

- 1p 16 Noteer wat de staatsvorm was tijdens de gebeurtenissen die beschreven worden in het tekstgedeelte **Hij** t/m **redt** (regel 836-846).

Regel 851 **tu**

- 1p 17 Citeer uit het voorafgaande (vanaf regel 847 **Excudent**) het Latijnse woord dat een tegenstelling vormt met **tu**.

Regel 836-853 **Hij** t/m **superbos**

De Romeinse dichter Horatius schrijft over het contact tussen Grieken en Romeinen:

Het overwonnen Griekenland won van de ruwe winnaar en bracht beschaving in het boerse Latium.

Wat Horatius hier beschrijft, komt ook aan de orde in het tekstgedeelte **Hij** t/m **superbos** (regel 836-853).

- 1p 18 Noteer uit het tekstgedeelte **Hij** t/m **superbos** (regel 836-853) de regelnummers die op de plaats van de puntjes moeten staan:
De inhoud van het tekstelement 'Het overwonnen Griekenland' komt aan de orde vanaf regel t/m regel

- 1p 19 Noteer uit het tekstgedeelte **Hij** t/m **superbos** (regel 836-853) de regelnummers die op de plaats van de puntjes moeten staan:
Wat bedoeld wordt met 'beschaving' in het citaat van Horatius komt aan de orde vanaf regel t/m regel

Regel 851-853 **tu** t/m **superbos**

- 1p 20 Vind jij dat Aeneas zich in het vervolg van de *Aeneis* heeft gedragen op de manier die Anchises hier beschrijft? Ondersteun je antwoord door een gebeurtenis uit de *Aeneis* te noteren.

Regel 855 **Marcellus**

Deze persoon heeft een naamgenoot van wie Anchises een beschrijving van ruim twintig regels geeft in het gedeelte dat volgt op tekst 2 (niet in dit examen afgedrukt).

- 1p 21 Leg uit dat het begrijpelijk is dat Vergilius Anchises een zo uitgebreide beschrijving van die naamgenoot laat geven. Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Regel 857-858 **Hic** t/m **rebellem**

Dit tekstgedeelte wordt door P. Schrijvers als volgt vertaald:

hij zal ondanks de grote verwarring de vrede herstellen,
te paard de Puniërs en rebelse Galliërs vertrappen

Uit de vertaling kan opgemaakt worden dat de vertaler een Latijnse tekstuitgave heeft gebruikt met een komma op een andere plek dan voor **sternet**, zoals in tekst 2.

- 1p 22 Leg uit waaruit dit precies opgemaakt kan worden. Ga in je antwoord in op de vertaling en op het Latijn.
- 1p 23 Citeer het Latijnse tekstelement dat in de vertaling is weergegeven met 'zal de vrede herstellen'.

Afbeelding 1

Afbeelding 1 staat op pagina 3 van het Tekstboekje.

- 1p 24 Noteer wie er is afgebeeld aan de uiterste linkerkant van afbeelding 1, gekleed in het zwart. Baseer je antwoord op de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Tekst 3

Regel 820 **pro Latio**

Op dit moment in het verhaal verandert de manier waarop Juno zich voor Latium inzet.

- 1p 25 Beschrijf in eigen woorden de manier waarop Juno zich tot dit moment voor Latium ingezet heeft. Gebruik bij voorkeur niet meer dan 20 woorden. Baseer je antwoord op de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.
- 1p 26 Beschrijf in eigen woorden de manier waarop Juno zich vanaf dit moment voor Latium inzet. Gebruik bij voorkeur niet meer dan 20 woorden. Baseer je antwoord op het vervolg (t/m regel 827 **propago**).

Regel 823-825 **ne** t/m **vestem**

- 2p 27 Noteer de namen van drie verschillende stilistische begrippen die Juno toepast in het tekstgedeelte **ne** t/m **vestem** (regel 823-825).

Regel 827 **sit Romana** t/m **propago**

- 1p 28 Beargumenteer op basis van het metrum of **Itala** in deze regel congrueert met **virtute** of met **propago**.

Let op: de laatste vragen en opdracht van dit examen staan op de volgende pagina.